

МОТИВИ

КЪМ ПРОЕКТ НА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА САНДАНСКИ ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2028 Г.

Правни основания:

- Закон за управление на отпадъците;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за устройство на територията;
- Закон за местните данъци и такси;

Настоящата Програмата за управление на отпадъците на община Сандански за периода 2021-2028 г. се явява като естествено продължение на предходната Програма за управление на отпадъците на община Сандански за периода 2013 - 2020 г.

I. Причини и мотиви, които налагат приемането на нова програма, са следните:

Програмата за управление на отпадъците на община Сандански за периода 2021-2028 г. е изготвена на основание чл.52 (1) от Закона за управление на отпадъците с цел да подпомогне администрацията в прилагането на законодателството в сферата на управлението на отпадъците. Програмата се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците и се актуализира при промяна във фактическите или нормативните условия.

Съгласно чл. 16 от Закона за управление на отпадъците Кметът на общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на този закон и Наредбата на Общински съвет - Сандански, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Съгласно чл. 19 от закона, кметът на общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на този закон. Кметът на общината осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

С плана се цели намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето на населението, както и постигане на максимално ефективно използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места. Важна част от Плана е създаването на максимални условия за предотвратяване образуването на отпадъци. ПУО се основава на следните основни принципи:

- ⇒ “Предотвратяване” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- ⇒ “Разширена отговорност на производителя” и “замърсителят плаща ” - лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- ⇒ “Превантивност” - потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- ⇒ “Близост” и “самодостатъчност” - отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най- близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза.
- ⇒ „Участие на обществеността“ - съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост, имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

II. Цели, които се поставят с приемане на програмата:

Програмата за управление на отпадъците има за цел да осигури на община Сандански инструмент за планиране на необходимите ресурси, мерки и дейности за предоставяне на качествени услуги по управление на отпадъците на жителите на общината и да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската йерархия за отпадъците.

- Рециклиране и подготовка за повторна употреба на битови отпадъци от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло. Рециклиране и оползотворяване на биоотпадъци.
- Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата.
- Подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване, включително чрез насипни дейности и чрез влагане на рециклирани строителни материали.
- Материално оползотворяване при строителство на пътища.
- Селективно разделяне и материално оползотворяване при СМР или премахване на строежи извън предходния ред.

III. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

За прилагането на Програмата и постигането на нейните заложен цели, ще бъдат използвани различни собствени и привлечени финансови средства, от натрупани отчисления по реда на ЗУО, европейски и национални безвъзмездни средства по Програма „Околна среда“ 2021 – 2027, средства от национални фондове (ПУДООС, Национален доверителен екофонд и други), държавни бюджетни целеви средства, собствени бюджетни средства и други.

IV. Очаквани резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива:

Очаква се изпълнението на Програмата да окаже съществен принос за ефективно използване на ресурсите и намаляване на вредните въздействия на отпадъците върху околната среда в община Сандански и региона. Реализирането на заложените с програмата мерки и дейности има за резултат предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и човешкото здраве и намаляване на използването на първични природни ресурси.

V. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз и правото на Република България:

Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, и по-конкретно предлагат преход от екологосъобразно управление на отпадъците като ключов фактор за опазване на околната среда и човешкото здраве, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и включването им в икономическия цикъл, основан на „кръгова икономика“. Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото здраве.

Очаква се в следващите 5-10 години на основата на приетите стратегически и политически документи ЕК да продължава да развива законодателството в сектор „управление на отпадъците“, което да въведе в още по-висока степен изискванията за превенция чрез нови правила за екодизайн и устойчивост на продуктите в целия им жизнен цикъл.

Националните програми с финансиране от ЕС за периода 2021-2027 г. ще осъществяват процеса на програмиране, като вземат предвид европейските политически и стратегически документи от последните години, по-конкретно относно „кръговата икономика“, както и националните стратегически документи, определящи визията за развитие на България, включително и НПУО за периода 2021-2028 г. и Стратегията и плана за действие за прехода към кръгова икономика на Република България за периода 2021-2027 г.

Компетентните национални институции в България са предприели действия и са разработили национални програмни документи за управление на отпадъците, които като

съдържание, обхват и структура са в съответствие с европейските законодателни и методически указания (Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г., Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България за периода 2011-2020 г.).

Националният стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България следва да се актуализира за продължителността на новия програмен период, включително да се направи анализ на прилагането на плана за периода 2011-2020 г.

В два документа на ЕК от 2017 и 2019 г. относно „Преглед на изпълнението на политиките за околна среда 2019“ се констатира, че в страната все още не е приета всеобхватна програма относно политиката в областта на кръговата икономика и следва да се приеме такава програма, която тясно да кореспондира с националния план за управление на отпадъците. Разработен е НПУО в съответствие с изискванията на законодателството и изпълнението на мерките, заложи в него води до изпълнение на почти всички конкретни цели за устойчиво управление на отпадъците, заложи в него.

Анализите, визията, целите и приоритетите, разработени във връзка с Националната програма за развитие България 2030, адресират специално въпросите по управление на отпадъците и са взети предвид напълно при разработването на НПУО 2021 - 2028 г. България следва да се подготви и да прилага актуалните насоки за промени на европейско ниво по отношение на трансграничния превоз на отпадъци във връзка с оттеглянето на Великобритания от ЕС и във връзка с прегледа на Регламент (ЕО) №1013/2006 относно превози до края на 2020 г., извършван от ЕК и евентуалните законодателни промени, които могат да произтекат от доклада на ЕК от оценката.

VI. Актуализиране на Програмата за управление на отпадъците на община Сандански за периода 2021-2028 г.:

Програмата за управление на отпадъците на община Сандански за периода 2021-2028 г. е програмен документ, който не е статичен за целия си период на действие, а подлежи при възникване на обективна необходимост на актуализация.

В средата на периода за изпълнение на програмата (в края на 2024 г.) се изготвя междинна оценка, която също може да даде насоки и основания за актуализиране на програмния документ.